

Konkurrensverket

103 85 Stockholm

Dnr 875/2004

Ang. SFI Bio AB:s förvärv av Sandrew Metronome Sverige AB

Den svarstid Svenska Filminstitutet fått till förfogande står inte i relation till komplexiteten i Konkurrensverkets frågor, vilket har medfört relativt kortfattade svar.

Produktmarknad

1. Svenska Filminstitutets definition av produktmarknaden överensstämmer med Konkurrensverkets.
2. Filminstitutets uppfattning är att det *inte* råder utbytbarhet mellan distribution/visning av film på biograf respektive i andra visningsformer. De olika visningsfönstren kompletterar istället varandra, där biografen är ett viktigt "skyltfönster" för de filmer som senare släpps på video och dvd. Teknikerna och upplevelsen skiljer sig markant åt mellan de olika visningsformerna och konsumenter och aktörer är ofta andra än de på biografmarknaden. Också utbudet av film skiljer sig åt. På biografer är det nästan uteslutande spelfilm som visas, medan videogram även omfattar t.ex. tv-serier, revyer, instruktionsfilmer, sport och dokumentärmaterial. Det är också vanligt att spelfilmer som aldrig hamnar på biografernas repertoar ändå visas i andra fönster. Biografen ger även en helhetsupplevelse av bild och ljud som inte kan ersättas med film på videogram eller andra former av visning.

Geografisk marknad

- 3-4. Filminstitutet menar att den geografiska avgränsningen för film på biograf bör vara biografernas lokala upptagningsområden. Möjligheterna att besöka eller driva en biograf är olika i olika delar av landet. Det finns en skillnad mellan storstäder respektive mindre orter, liksom mellan tätort och landsbygd. I storstadsregionerna finns fler aktörer på biografmarknaden än på övriga håll i landet. Utöver SF Bio och Sandrew Metronome AB, finns det även ett antal fristående och privat drivna biografer såväl som filmklubbar. På de orter där SF Bio idag endast har konkurrens av Sandrew Metronome, kommer SF Bio i realiteten att vara i monopolställning efter det planerade förvärvet. Denna

situation kommer i princip även att råda i storstäderna, då de alternativa biograferna endast utgör en mindre del av marknaden (se vidare under fråga 6).

Marknadsförhållanden

5. Den svenska biografmarknaden har varit relativt stabil under lång tid. Inga nya aktörer av större betydelse har tillkommit, vare sig lokalt eller sett till hela landet. Den amerikanska kedjan AMC Entertainment International gjorde ett försök att etablera sig i Sverige genom AMC Heron City. Biografen visade dock dålig lönsamhet, vilket AMC förklarade med svårigheter att få attraktiva filmer till repertoaren. I samband med detta utbröt en diskussion om de svenska biografernas villkor. Diskussionen hade sitt ursprung i en oro över att filmdistributörer på ett otillbörligt sätt gynnade de biografkedjor som konkurrerade med AMC. Diskussionen avslutades genom att filmavtalets parter i januari 2003 införde en ny paragraf (§ 40a) i avtalet. Paragrafen fastställer att de filmer som erhåller produktions- eller lanseringsstöd från Svenska Filminstitutet, skall göras tillgängliga på gängse kommersiella villkor för samtliga medlemmar i branschorganisationer som är parter i avtalet.

Den svenska biografmarknaden har därmed inte genomgått några genomgripande förändringar under den period som refereras till. Däremot har marknaden förändrats såtillvida att filmdistributörernas och de stora biografkedjornas marknadsföringsinsatser kraftigt ökat under senare tid, vilket i sin tur kan ha minskat de små aktörernas möjlighet att synas.

6. Internationella siffror visar att det vanligtvis finns flera konkurrerande aktörer av relativt stor storlek på de olika biografmarknaderna¹. Skulle SF Bio förvärva Sandrew Metronomes biografier kommer SF Bio i realiteten att bli ensam biografaktör på de orter där man kommer att ha verksamhet. Även om det, som påtalats tidigare, finns fler aktörer i storstäderna är deras inflytande marginellt och en sammanslagning av SF:s och Sandrews biografier skulle leda till att SF Bio AB kontrollerade 95 procent av biografutbudet på dessa orter.

SF:s och Sandrew Metronomes vertikalintegrerade² verksamhetsstrukturer kan vara en bidragande orsak till att de mindre distributörerna i större utsträckning än i andra länder själva äger biografier. Egen biografdrift gör det möjligt att få ut filmerna på de orter och i den omfattning man önskar.

7. Enligt internationell statistik ligger Sverige på tolfte plats av totalt arton länder³ vad avser besöksfrekvensen för biobesökare. Man kan även konstatera att Sverige har flest antal biosalonger per invånare (bortsett från Island)⁴, men samtidigt har man bland de högsta biljettpriserna i Europa⁵. Det skulle därmed vara enkelt att dra slutsatsen att den låga besöksfrekvensen har med det höga biljettpriset att göra. Huruvida detta är en sanning kan Filminstitutet dock inte svara på utan mer omfattande studier. En annan möjlig orsak skulle kunna vara att filmutbudet i Sverige är smalare än i andra länder, men också detta kräver vidare undersökningar.

¹ Av SFI framtagen statistik, bilaga 1.

² Att i samma koncern ha verksamhet inom flera områden (produktion, distribution och visning).

³ Bilaga 2

⁴ Bilaga 3

⁵ Bilaga 4

8. För att etablera en biograf i Sverige krävs att man tecknar avtal med Filmägarnas Kontrollbyrå samt tillämpar de regler som gäller för bl.a. redovisning av biljettintäkter och inbetalning av avgifter till Svenska Filminstitutet. Det existerar ett gemensamt biljettbokningssystem för konsumenterna att nyttja via internet. Detta omfattar dock endast biografier tillhörande SF Bio AB, Svenska Bio och Cinemascenen AB. Sandrew Metronome har ett separat biljettbokningssystem, medan många av de övriga biograferna/biografkedjorna inte alls tillhandahåller denna tjänst. Det har tidigare gjorts försök att inrätta ett gemensamt biljettbokningssystem för samtliga biografier i landet, vilket dock inte lyckades. En ny biografaktör kommer därmed troligen själv att få tillhandahålla denna Internettjänst.
- 9-10. Svenska Filminstitutet hänvisar till de svenska distributörsföreningarna i dessa frågor.
11. Filminstitutets uppfattning är att alternativa visningsformer inte är en konkurrerande verksamhet enligt vad som angivits ovan, utan en *kompletterande* verksamhet. Antalet filmtitlar som visas på biograf har minskat med åren medan antalet spelfilmtitlar tillgängliga på video och dvd har ökat markant. Enligt statistik från Sveriges Videodistributörers Förening har marknaden för videogram flerdubblats de senare åren. Även filmutbudet via televisionen har totalt sett ökat. Samtidigt som dessa förändringar har skett har dock antalet biobesök ökat. Från drygt 14,8 miljoner biobesök 1993/94 till 18,2 miljoner besök år 2003⁶.

Som tidigare nämnts handlar biobesöket om en totalupplevelse, vilken inte endast har med den tekniska kvaliteten att göra. För att i framtiden kunna konkurrera med hemmabion behöver biografen locka publik med annat än det man kan få i hemmet. Det kommer i framtiden att krävas ett kvalitativt mervärde för biografbesöken utöver själva filmupplevelsen och internationella trender visar att den s.k. nischbiografen snart kommer att vara här.

Konsekvenserna av det planerade förvärvet

12. Svenska Filminstitutet menar att SF Bios uppköp av Sandrew Metronomes biografier kommer att medföra negativa konsekvenser. Digitalteknikens utveckling gör att biografmarknaden idag står inför ett paradigmskifte, vilket kräver både nytänkande och kreativitet. Filminstitutets erfarenhet är att sådant nytänkande ofta genereras i samspel och konkurrens mellan olika aktörer och ofta med impulser från de mindre aktörerna. Den generella ståndpunkten är att ju fler aktörer det finns på marknaden, desto gynnsammare filmklimat kommer att råda.
13. För att en film ska få stöd via Filminstitutet krävs att filmen har en distributör. Några av de största distributörerna av svensk film driver inte egna biografier utan nyttjar normalt SF:s eller Sandrew Metronomes biografier. Att för dem endast ha en biografaktör att gå till kan inte ses som annat än negativt. För uppgifter om hur filmproducenterna i övrigt påverkas av förvärvet, hänvisas till producentföreningarna.

⁶ Bilaga 5

14. Hur och på vilket sätt biobesökare och olika kundgrupper kan tänkas påverkas av förvärvet är en hypotetisk fråga som Svenska Filminstitutet avstår från att besvara.

Övrigt

15. Filminstitutet avstår från att besvara denna fråga.
16. Svenska Filminstitutets uppfattning är att det är av yttersta vikt att samtliga alternativa möjligheter till förvärv av Sandrew Metronomes biografier är uttömda innan beslut fattas i frågan. För att utröna samtliga möjligheter krävs att de nationella såväl som de internationella biografaktörerna varit informerade om att Sandrew Metronomes biografbestånd varit till salu.
17. I inlagan till Konkurrensverket hänvisar SF Bio på sidan 37 till Svenska Filminstitutet vad gäller uppgifter om utveckling av filmhyra och biografnetto. Detta är felaktigt då Filminstitutet inte för denna typ av statistik.

Stockholm 2004-10-13

Svenska Filminstitutet

Åse Kleveland
VD